

Вікторія Бойко,
*к.е.н., доцент кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу,
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»,
м. Херсон, Україна*

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Ключові слова: *індустрія туризму, туристичний бізнес, карантинні обмеження, COVID-19, довгострокова рецесія.*

Keywords: *tourism industry, tourism business, quarantine restrictions, COVID- 19, long-term recession.*

Індустрія туризму – одна із форм освоєння території і є найбільшою та найрізноманітнішою галуззю у світі. Значна кількість країн покладається на туризм як на першоджерело для отримання доходів, забезпечення зайнятості населення, зростання приватного сектору та розвитку інфраструктури. На сьогодні розвиток туристичної галузі особливо заохочується серед країн третього світу, тоді як інші форми економічного зростання, такі як виробництво чи експорт природних ресурсів не мають комерційної життєздатності. Причини, через які люди прагнуть подорожувати, складні та різноманітні. Транспорт, який колись вважався віддаленим, став більш доступним для більшості жителів країн світу і уможливив достатньо швидке подолання відстаней. Готелі та ресторани в різних бюджетних категоріях є універсальними для великих міст, курортних місць, прилеглих до аеропортів і магістралей територій, а також для сільської місцевості [1,2]. Професійні послуги, що надаються туристичними агенціями та туроператорами, маркетингові комунікації туристичних бюро, передові технології - все це робить сучасний досвід подорожей безпечним, комфортним та приємним для потенційного мандрівника.

Туристичний бізнес є однією із найважливіших сфер економіки і навіть на сьогодні, у нестабільній економічній ситуації, прибутковий. Діяльність галузі тісно пов'язана з розвитком суміжних галузей, таких як будівництво житла, громадське харчування, транспорт, торгівля та розваги. Розвиток міжнародної економіки та підвищення рівня добробуту людей сприяє підвищенню попиту на туристичні послуги та їх диференціацію. Але, сьогоднішня світова пандемія COVID-19 кинула виклик даній галузі, і поки невідомо, коли відкривуться кордони для вільної подорожі громадян за межі власної території. Це надало проблемі розвитку міжнародного туризму, актуальності, а дослідженню цієї проблеми – наукового і практичного значення.

У 2020 р. UNWTO відзначає Рік туризму і розвитку сільських районів. На цей період покладались великі надії у розвитку сільських громад [3-7], створення робочих місць і можливостей, стимулювання економічного зростання та

збереження культури. Але світова пандемія визначила інші пріоритети для розвитку міжнародного туризму.

Недоотримані доходи країн світу від фактичної заборони на міжнародні подорожі в ООН оцінюють у 80 млрд доларів. Однак вони можуть зрости ще більше до кінця 2020 р. Організація надає три прогнози щодо відновлення міжнародного туризму: за першим сценарієм міждержавні кордони почнуть відкривати на початку липня. У такому разі падіння кількості міжнародних туристів у 2020 р. складе 58%. Другий сценарій передбачає, що кордони для туристів почнуть відкриватися на початку вересня (тоді падіння туризму складе 70%), а третій - на початку грудня (тоді падіння складе 78%). Загалом в ООН прогнозують, що кількість міжнародних туристів у 2020 р. може скоротитися на 0,85-1,1 мільярда осіб, а втрата доходів від туристів може сягнути 1,2 трлн доларів. Це поставить під загрозу до 120 млн робочих місць у всьому світі [8].

Криза матиме серйозні наслідки в глобальній економіці, при цьому згідно зі звітом МВФ, прогнозоване падіння ВВП з квітня 2020 р. в Україні сягне позначки 7,7 %. Існують доволі різні оцінки щодо подальшого відновлення глобальної економіки - від V-подібного сценарію, що передбачає відновлення економіки рівня 2019 р. вже у 2021 р., до більш тривалого відновлення та навіть довгострокової рецесії. Країнам, що сильно залежать від туризму, необхідно досягти балансу між питаннями охорони здоров'я та економічними інтересами.

У міру того, як пандемія COVID-19 у світі завершиться, необхідно ініціювати впровадження етапів і подальших заходів по відновленню туристичної галузі та адаптуватися до можливих незворотних змін у глобальному туризмі, спричинених цією кризою.

Список використаних джерел

1. Грановська В. Г., Бойко В. О. Функціонування екоготелів в Україні як чинник активізації підприємницької діяльності. Економіка АПК. 2020. № 3. С. 57 - 65. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202003057>
2. Завідна Л. Д. Аналіз, проблеми та перспективи розвитку готельного господарства в Україні. Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова, 2015. Т. 20. Вип. 3. С. 91-95.
3. Boiko, V. O. (2020). Green tourism as a perspective direction for rural entrepreneurship development Scientific approaches to modernizing the economic system: vector of development: collective monograph. pp. 1-18. <https://doi.org/10.36059/978-966-397-189-6/1-18>
4. Romanenko, Y. O., Boiko, V. O., Shevchuk, S. M., Varabanova, V. V., & Karpinska, N. V. (2020). Rural development by stimulating agro-tourism activities. *International Journal of Management*, 11(4), 605-613. doi:10.34218/IJM.11.4.2020.058

5. Boiko, V. (2016). Algorithm of developing competitive strategies and the trends of realizing them for agricultural enterprises. ScienceRise. Т. 2, N 1 (19), 30-34. DOI : 10.15587/2313-8416.2016.60349.

6. Бойко В.О. Розвиток зеленого туризму у південному регіоні // Підприємництво в аграрній сфері: глобальні виклики та ефективний менеджмент: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 лютого 2020 р.): у 2 ч. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. Ч.1. С. 65-68.

7. Бойко В.О., Бойко Л.О. Перспективи розвитку сільського зеленого туризму у південному регіоні України // Theoretical and practical foundations of social process management. Abstracts of XXIII International Scientific and Practical Conference. San Francisco, USA 2020. pp. 149-151 pp. Available at : DOI: 10.46299/ISG.2020.XXIII : URL: <http://isg-konf.com>

8. Міжнародний туризм може скоротитися на майже 80% у 2020 році https://zaxid.net/mizhnarodniy_turizm_mozhe_skorotitsya_na_mayzhe_80_u_2020_rotsi_n1501910